

**SPRAWOZDANIE
Z REALIZACJI W LATACH 2017-2018
„PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI POWIATU ŚREMSKIEGO
NA LATA 2017-2020”**

Rada Powiatu w Śremie w dniu 16 grudnia 2016 r. podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia „Programu opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2017 - 2020” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 148, poz. 2405). Zgodnie z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 2018, poz. 2067, z późn. zm.) z realizacji programu zarząd powiatu sporządza co 2 lata sprawozdanie, które przedstawia się radzie powiatu.

I. REWITALIZACJA OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH

1. Udzielanie dotacji z budżetu powiatu na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków

Najważniejszym zadaniem powiatu jest powstrzymanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy ich stanu zachowania. Rada Powiatu w Śremie uchwałą Nr IX/79/2015 z dnia 28 sierpnia 2015 r. określiła zasady udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego poz. 5078). Na jej podstawie w latach 2017-2018 udzielono dotacji dla:

Nazwa podmiotu	Zakres prac, na które udzielono dotacji	Kwota dotacji
Rok 2017		
Zakład Opiekuńczo-Leczniczy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Śremie	Prace konserwatorskie przy zabytkach ruchomych: obrazie „Wizja św. Ignacego Loyoli” oraz obrazie „Święty Józef z Dzieciątkiem”, znajdujących się w kościele poklasztornym (obecnie kaplicy zakładowej) pw. św. Ignacego Loyoli przy Zakładzie Opiekuńczo-Lecznym w Śremie	15.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Dolsku	Odbudowa zakrystii – etap II i rozpoczęcie robót remontowych kościoła filialnego pw. św. Wawrzyńca w Dolsku	50.000,00

Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Śremie	Remont pokrycia dachowego kościoła filialnego pw. Narodzenia NMP w Śremie – etap II	50.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Iłowcu	Prace konserwatorskie przy ambonie, stanowiącej wyposażenie i wystrój kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła w Iłowcu	20.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina Biskupa w Mchach	Renowacja elewacji kościoła parafialnego pw. św. Marcina Biskupa w Mchach	30.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja w Książu Wlkp.	Renowacja schodów zewnętrznych do kościoła pw. Wniebowzięcia NMP i św. Mikołaja w Książu Wlkp.	15.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Błociszewie	Prace budowlano-konserwatorskie przy ławach fundamentowych kościoła pw. św. Michała Archanioła w Błociszewie	50.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha w Dalewie	Wykonanie projektu budowlanego dot. Remontu kościoła pw. św. Wojciecha w Dalewie	12.500,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Barbary w Jaszkwie	Remont pokrycia dachu kaplicy pw. Narodzenia NMP w Manieczkach	50.000,00

W roku 2017 z budżetu powiatu śremskiego na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane wydatkowana została kwota 292 500,00 zł. Wszystkie wyżej wykazane podmioty wykonały zakres prac, na który otrzymały dofinansowanie i rozliczyły się w terminie z przyznanych dotacji.

Nazwa podmiotu	Zakres prac, na które udzielono dotacji	Kwota dotacji
Rok 2018		
Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Śremie	Prace konserwatorskie i restauratorskie wieży kościoła farnego pw. NMP Wniebowziętej w Śremie	100.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Andrzeja Apostoła w Iłowcu	Prace konserwatorskie i restauratorskie przy ołtarzu głównym i chrzcielnicy z kościoła pw. św. Andrzeja Apostoła w Iłowcu – etap I	30.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Marcina	Renowacja elewacji	70.000,00

Biskupa w Mchach	kościół parafialny pw. św. Marcina Biskupa w Mchach – etap II	
Parafia Rzymskokatolicka pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Gogolewie	Konserwacja pokrycia dachu z gontów oraz oszalowania ścian kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Św. w Gogolewie	40.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Michała Archanioła w Błociszewie	Remont dachu części głównej, prezbiterium i zakrystii kościoła pw. św. Michała Archanioła w Błociszewie	275.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. św. Wojciecha w Dalewie	Remont dachu kościoła pw. św. Wojciecha w Dalewie	150.000,00
Parafia Rzymskokatolicka pw. NMP Wniebowziętej w Mórce	Prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkach, tj. polichromii nawy oraz polichromii stropu prezbiterium w kościele parafialnym pw. NMP Wniebowziętej w Mórce	100.000,00

W roku 2018 z budżetu powiatu śremskiego na dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane wydatkowana została kwota 765 000 zł.

Wszystkie wyżej wykazane podmioty wykonały zakres prac, na który otrzymały dofinansowanie i rozliczyły się w terminie z przyznanymi dotacjami.

2. Prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy obiektach zabytkowych będących własnością powiatu, zabezpieczenie i utrzymanie tych obiektów oraz ich otoczenia w jak najlepszym stanie, korzystanie z nich w sposób zapewniający zachowanie ich wartości

W latach 2017-2018 wykonano następujące prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych będących własnością powiatu oraz podjęto działania zmierzające do utrzymania obiektów i ich otoczenia w jak najlepszym stanie:

Obiekt	Zakres wykonanych prac	Koszt wykonanych prac
Dom Pomocy Społecznej w Śremie ul. Farna 16 63-100 Śrem	Naprawa dachu	19 930 zł
	Zakup, montaż i obróbka drzwi	44 705 zł
	Zakup materiałów do prac wykonanych we własnym zakresie (malowanie ścian, montaż paneli)	13 739 zł
	Remont łazienki przy recepcji	2 187 zł
	Zakup i montaż paneli podłogowych -	6 397 zł

	administracja	
	Prowadzenie prac malarskich i remontowych w pokojach nr 1-6 oraz w sali terapii ruchowej	43 119 zł
	Zakup i założenie wykładziny PCV	5 713 zł
	Zakup i wymiana okien	16 494 zł
	Remont korytarza - administracja	4 188 zł
	Prace glazurnicze	13 436 zł
	Razem:	169 908 zł
zespół dworski w Grzybnie: budynek dworu – obecnie budynek Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie; park wokół budynku Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie Grzybno 48 63-112 Brodnica	Renowacja elewacji budynku pałacu (front i kominy)	155 559 zł
	Modernizacja pokrycia dachowego i elewacji budynku pałacu	730 212 zł
	Prace rewitalizacyjno-pielęgnacyjne na terenie zabytkowego parku przy pałacu w ZSR w Grzybnie (realizacja zaplanowana na lata 2017-2019) - odtwarzanie rewitalizacyjne rabat, kwietników, i zabytkowego klombu, - uzupełnienie starodrzewu po wiatrolomach, - prace pielęgnacyjne (koszenie trawników, nawadnianie i nawożenie w czasie wegetacji terenów kwiatowych), - założenie „Tradycyjnego sadu” w ogrodzie szkolnym w wyniku realizacji ogólnopolskiego projektu pod patronatem Ministerstwa Środowiska	13 500 zł
	Razem:	899 271 zł
Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie ul. Poznańska 11 63-100 Śrem	Prace geodezyjne związane ze wznowieniem punktów granicznych dla terenu szkoły	1 400 zł
	Sporządzenie kosztorysu inwestorskiego (na gaz) – modernizacja i wyposażenie pracowni chemicznej	984 zł
	Opracowanie projektu budowlanego na modernizację ogrodzenia i małej architektury na boisku szkolnym	4 674 zł
	Wykonanie wewnętrznej instalacji gazowej w sali chemicznej	22 456 zł
	Prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad montażem instalacji gazowej	1 353 zł
	Wykonanie projektu i dokumentacji kosztorysowej na roboty związane z modernizacją piwnicy	2 583 zł
	Wyposażenie i montaż pracowni chemicznej	39 360 zł
	Malowanie, szpachlowanie, tynkowanie	11 949 zł

	sali chemicznej	
	Modernizacja piwnicy	65 919 zł
	Prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad modernizacją piwnicy	1 000 zł
	Modernizacja ogrodzenia i małej architektury na boisku szkolnym	91 029 zł
	Prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad modernizacją ogrodzenia i małej architektury	1 000 zł
	Opracowanie projektu i kosztorysu na malowanie auli i korytarzy oraz na naprawę tynku	3 321 zł
	Prowadzenie nadzoru inwestorskiego nad malowaniem korytarzy i auli	1 000 zł
	Malowanie i naprawa tynków wewnętrznych korytarzy i auli	110 000 zł
	Naprawa gzymsu, fragmentu dachu, wyprawki malarskie na budynku szkoły	10 974 zł
	Wykonanie i montaż małej architektury wraz z położeniem trawnika	30 974 zł
	Naprawa rozdzielni elektrycznej na sali gimnastycznej	412 zł
	Naprawa oświetlenia	1 015 zł
	Usunięcie awarii sieci kanalizacyjnej na terenie szkoły	738 zł
	Wymiana rury i zaworu kulowego w piwnicy	888 zł
	Prace naprawczo-blaharskie na dachu sali gimnastycznej	3 362 zł
	Remont instalacji elektrycznej, rur oraz podłogi w pomieszczeniu radiowęzła	7 942 zł
	Wymiana i montaż gniazd, włączników i źródeł światła	650 zł
	Wymiana i montaż nowego oświetlenia w salach lekcyjnych nr 9,4,24,26 i księgowości	11 992 zł
	Razem:	426 975 zł
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Śremie ul. Marciniaka 2 63-100 Śrem	Modernizacja pomieszczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Śremie	244 187 zł
	Razem:	244 187 zł
Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie ul. Piłsudskiego 11 63-100 Śrem	Remont budynku szkoły	88 048 zł
	Opracowanie kosztorysów oraz dokumentacji, remont ogrodzenia wokół szkoły, uzupełnienie nawierzchni przy ogrodzeniu	155 208 zł
	Opracowanie dokumentacji projektowej	68 551 zł

	przyłącza kanalizacji deszczowej oraz instalacji wewnętrznej, wykonanie kanalizacji deszczowej w budynku szkoły	
	Razem:	311 807 zł

II. WSPIERANIE NA WNIOSK ZAINTERESOWANYCH PODMIOTÓW PRZEDSIĘWZIĘĆ SAMORZĄDÓW GMINNYCH ZWIĄZANYCH Z ROZWOJEM INFRASTRUKTURY TURYSTYCZNEJ

1. Wspieranie podejmowanego przez gminy zagospodarowania miejsc atrakcyjnych turystycznie m.in. szlaków kulturowych, ścieżek edukacyjnych, tras rowerowych, przystani żeglarskich itp.

Pracownicy Wydziału Oświaty, Kultury, Sportu i Promocji Powiatu Starostwa Powiatowego w Śremie w okresie sprawozdawczym udzielali informacji zainteresowanym osobom na temat zabytków, tras pieszych i rowerowych, ścieżek edukacyjnych i szlaków kulturowych.

Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości w latach 2017-2018 wspierała swoją działalnością utrzymanie i konserwację pomostu pływającego w Kotowie nad Wartą oraz wywóz śmieci z pola biwakowego w Kotowie w sezonie maj – październik 2017 i 2018. Instytucja ta zajmowała się również administrowaniem siecią znakowanych szlaków rowerowych regionu śremskiego.

Uczniowie Zespołu Szkół Rolniczych w Grzybnie, kształcący się w zawodzie technik architektury krajobrazu, brali udział w wykonywaniu nasadzeń śródpolnych „Pasy Chłapowskiego” przy drogach – trasach rowerowych na terenie gminy Brodnica – 5 alei śródpolnych (inwestycja została zaplanowana na lata 2017-2019).

2. Promowanie istniejących szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych przebiegających w pobliżu obiektów zabytkowych

Powiat śremski promuje istniejące szlaki turystyczne i ścieżki rowerowe przebiegające w pobliżu obiektów zabytkowych.

- Uczniowie szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez powiat śremski brali udział w rajdach rowerowych pn.: „Szlakiem im. Maksymiliana Cygalskiego”, „Szlakiem powiatu śremskiego”, „Szlakiem nadwarciańskim” oraz „Rowerem do...” Manieczek i Dolska. Organizowane były imprezy szkolne, podczas których młodzież pokonywała Miejską Trasę Turystyczną i brała udział w konkursie wiedzy o historii Śremu;
- Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości corocznie organizuje imprezy z cyklu „Rowerem do ...” na otwarcie oraz zamknięcie sezonu turystycznego. Ich celem jest promocja aktywnego wypoczynku przy jednoczesnym przedstawieniu „Sieci znakowanych szlaków rowerowych regionu śremskiego”, miejsc atrakcyjnych turystycznie, w tym miejsc związanych z zabytkami. W okresie sprawozdawczym zorganizowano 4 imprezy (13.05.2017 r. w Książu Wlkp., 16.09.2017 r. w Masłowie, 12.05.2018 r.

w Śremie i 15.09.2018 r. w Brodnicy), w których uczestniczyło 1130 osób. Ponadto promocja szlaków rowerowych i pieszych odbywała się poprzez stronę internetową www.unia.srem.com.pl.

W roku 2018 Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego powierzył Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego zadanie organizacji imprezy „Otwarcie sezonu wodnego na Wielkiej Pętli Wielkopolski”, która odbyła się 16.06.2018 r. w Śremie. W trakcie jej trwania prowadzono działania promocyjne szlaku wodnego WPW oraz atrakcji turystycznych regionu śremskiego. Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego brała również udział w odbywających się corocznie targach Tour Salon w Poznaniu, podczas których miała okazję do zaprezentowania walorów regionu śremskiego, Krobi i Krzywina oraz promocji szlaków i atrakcji turystycznych na ww. obszarze. Ponadto instytucja ta miała w swojej kompetencji prowadzenie i obsługę centrum informacji turystycznej;

- Uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie przygotowali, opracowali i zrealizowali tematyczną grę planszową. Celem gry było zwiększenie zainteresowania obiektami zabytkowymi w najbliższej okolicy;
- Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w kwietniu 2018 r. zostało włączone do turystycznej trasy Śremu;
- W Zespole Szkół Rolniczych w Grzybnie istnieje Izba Pamięci z kolekcją przedmiotów codziennego użytku oraz maszyn rolniczych z przełomu XIX i XX w. Poszczególne obiekty Izby tworzą ścieżkę edukacyjną dostępną dla uczniów szkoły oraz turystów poruszających się biegnącą wzdłuż parku szkolnego ścieżką rowerową. Ponadto uczniowie technikum krajobrazu współpracują z różnymi podmiotami w zakresie rewitalizacji terenów zieleni przy obiektach zabytkowych

III. EDUKACJA I PODNOSZENIE ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZEŃSTWA W ZAKRESIE OCHRONY ZABYTKÓW

1. Rozwijanie działalności edukacyjnej poprzez współdziałanie z samorządami, organizacjami pozarządowymi i instytucjami, popularyzującej ochronę zabytków, kulturę, regionalne tradycje

- Uczniowie Zespołu Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie w okresie objętym sprawozdaniem przygotowali wystawę fotograficzną „Śladami zabytków powiatu śremskiego”;
- Zespół Szkół Politechnicznych w Śremie podjął współpracę z Towarzystwem Miłośników Ziemi Śremskiej, Ośrodkiem Wspierania Małej Przedsiębiorczości i Muzeum Śremskim;
- Zespół Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie współpracuje z Muzeum Śremskim. Uczniowie tej szkoły brali udział w lekcjach muzealnych „Historia hymnu” oraz „Historia poczty, wykonanie kartek świątecznych”, a także w warsztatach muzealnych „Dyngusnicy”. Oprócz tego organizowane były liczne wycieczki m.in. do Poznania, Muzeum Narodowego Rolnictwa i Przemysłu Rolno-Spożywczego w Szreniawie, Gniezna, Częstochowy, Krakowa, Ogródzieńca, Wieliczki, podczas których dzieci i młodzież mieli okazję poznać historyczne miejsca, wydarzenia i zabytki kultury nie tylko naszego regionu, ale i kraju.

2. Wydawanie materiałów dotyczących zabytków w powiecie

W okresie sprawozdawczym powiat śremski w ramach członkostwa w Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego – Śremski Ośrodek Wspierania Małej Przedsiębiorczości współfinansował wydanie następujących pozycji:

- Zachowanie lokalnego dziedzictwa – pomniki i tablice pamiątkowe w Regionie Śremskim, która ukazała się w 2019 r.;
- Rowerowe Questy Regionu Śremskiego – dodruk 5 kart wypraw w łącznym nakładzie 5000 egzemplarzy;
- „Spacer po ...” – druk, projekt graficzny, zdjęcia, korekta - w łącznym nakładzie 10.000 egz.;

W 2017 r. odbyła się promocja książki „Dawny Śrem w źródłach historycznych” autorstwa Izabeli Skierskiej. Ponadto Powiat Śremski co roku nabywa i rozpowszechnia wydawany periodycznie „Śremski notatnik historyczny” pod redakcją Krzysztofa Budzyna.

Z okazji 100-lecia Powstania Wielkopolskiego i 130-lecia Towarzystwa Miłośników Ziemi Śremskiej od 2017 r. powiat śremski sfinansował nakład 1000 egzemplarzy przewodnika „Wędrówka po Śremie śladami Powstania Wielkopolskiego” i przeprowadził jego promocję.

Ponadto w 2018 roku ukazała się publikacja pod tytułem „Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące im. Gen. Józefa Wybickiego w Śremie (1858-2018), Zarys dziejów” będące II wydaniem monografii szkolnej.

3. Upowszechnianie wiedzy o zasobach kulturowych i przyrodniczych powiatu, a także o jego walorach turystycznych na stronie internetowej powiatu: www.powiat-srem.pl oraz w innych dostępnych środkach masowego przekazu

Na wskazanej powyżej stronie internetowej powiatu w zakładce NA SZLAKU zamieszczony jest wykaz najciekawszych zabytków w powiecie, zawierający ich opis oraz fotografie. W zakładce znajduje się również „Program opieki nad zabytkami powiatu śremskiego na lata 2017-2020”. Oprócz tego zapoznać można się ze szlakami rowerowymi, pieszymi oraz wodnymi przebiegającymi przez teren powiatu.

Najciekawsze zabytki powiatu śremskiego przedstawione zostały również na nowej stronie Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego www.unia.srem.com.pl. Ponadto w okresie objętym sprawozdaniem Stowarzyszenie promowało walory przyrodnicze i kulturowe jako członek Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej w Poznaniu poprzez: stronę internetową www.wielkopolskatravel.pl, wydawnictwa tematyczne, promocje w mediach oraz udział w targach krajowych i zagranicznych.

Uczniowie Zespołu Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie kształcący się w zawodzie technik obsługi turystycznej, w ramach praktyk zawodowych, współpracowali ze Śremskim Ośrodkiem Wspierania Małej Przedsiębiorczości w zakresie katalogowania i opisywania figur zabytkowych powiatu śremskiego. W ten sposób powstała publikacja wydana w formie książkowej. Młodzież z Zespołu Szkół Politechnicznych w Śremie brała udział w konkursie organizowanym przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Śremskiej – Zabytki architektoniczne Śremu i okolic. Uczniowie szkoły od wielu lat zajmują w tym konkursie I miejsce.

4. Wprowadzanie tematyki opieki nad zabytkami i historii regionu do zajęć szkolnych poprzez innowacje pedagogiczne, projekty edukacyjne (lekcje historii i wychowawcze)

- Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego w IV kwartale 2018 roku realizowała lekcje w formie warsztatów z zakresu tworzenia questów dla uczniów Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Cyryla Ratajskiego w Śremie, które zaowocowały opracowaniem i stworzeniem questu „O wielkopolskim ograniczniku i działaniach bez liku” – trasy turystycznej z zagadkami o ks. Piotrze Wawrzyniaku mającej na celu edukację w zakresie zabytków i miejsc z nim związanych. Karta questu została wydana w I kwartale 2019 roku;
- Szkoły, dla których organem prowadzącym jest powiat śremski na stałe wprowadziły tematykę opieki nad zabytkami i historii regionu do zajęć szkolnych;
- W Zespole Szkół Ogólnokształcącym w Śremie podczas lekcji wychowawczych omawiane były tematy związane m.in. z wybitnymi absolwentami śremskiego LO, tragicznymi wydarzeniami z dnia 20 października 1939 r., odzyskaniem przez Polskę niepodległości oraz Powstaniem Wielkopolskim. Tradycją szkoły stało się uroczyste odtąnczenie poloneza z okazji Święta Niepodległości;
- Uczniowie Zespołu Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie w latach 2017-2018 uczestniczyli w pracach porządkowych oraz pełnili wartość honorową przy pomnikach upamiętniających ważne wydarzenia z historii Polski m.in. przy Pomniku Pamięci Ofiar Katyńskich w Parku Odlewnika w Śremie, przy Pomniku Ofiar II Wojny Światowej na poznańskiej Cytadeli, przy Pomniku Dobosza w Parku Miejskim im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 w Śremie. Uczniowie klas mundurowych każdego roku brali również udział w uroczystościach upamiętniających rozstrzelanie Synów Ziemi Śremskiej. Ponadto młodzież tej szkoły uczestniczyła w działaniach o tematyce patriotycznej takich jak: Bieg Wilczym Tropem pamięci Żołnierzy Wyklętych, apele okolicznościowe z okazji ważnych świąt państwowych (3 maja, 11 listopada), śremska wystawa kronik, czynny udział w pokazach musztry paradnej;
- Uczniowie Zespołu Szkół Specjalnych im. Marii Grzegorzewskiej w Śremie podczas zajęć edukacyjnych z historii i lekcji wychowawczych poznawali symbole narodowe, zabytki miasta, regionu, a także lokalne tradycje. Uczestniczyli również w wycieczkach po Śremie zgodnie z Miejską Trasą Turystyczną;
- Uczniowie Zespołu Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie w ramach rozszerzonej geografii w zawodzie technik obsługi turystycznej uczestniczyli w wycieczkach m.in. Miejskim Szlakiem Turystycznym. Młodzież kształcąca się w zawodzie technik budownictwa w ramach wycieczek dydaktycznych poznawała style architektoniczne zabytkowych budowli. W ramach lekcji historii i godzin wychowawczych uczniowie poznali miejsca pamięci powstania wielkopolskiego. W szkole realizowany był również projekt „Blżej Poznania”, w ramach którego młodzież zapoznawała się z zabytkami Poznania i Śremu. W ramach ww. projektu uczniowie brali udział w „grze miejskiej po Śremie”.

5. Nagłaśnianie i informowanie lokalnej społeczności o ważnych odkryciach konserwatorskich i archeologicznych

W okresie objętym sprawozdaniem nie podejmowano działań informujących o odkryciach konserwatorskich lub archeologicznych.

6. Organizacja imprez z zakresu kultury propagujących historię i tradycję o charakterze ponadgminnym oraz upowszechnianie kultury w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie

- W okresie od kwietnia do grudnia 2017 r. Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego brała udział w realizacji projektu „Wybicki – REAKTYWACJA III”, który obejmował m.in.:
 - organizację imprezy plenerowej w Brodnicy pn.: „Dzień Hymnu Polskiego”, odbywającej się przy udziale ponad 300 osób,
 - organizację 10 warsztatów edukacyjnych pn.: „Śladami gen. J. Wybickiego po gminie Brodnica”, w których udział wzięło 157 osób,
 - organizację II edycji wojewódzkiego konkursu wiedzy o gen. J. R. Wybickim i polskich symbolach narodowych, w którym udział wzięły 42 osoby,
 - stworzenie animacji o polskich symbolach narodowych i modyfikacja animacji o historii hymnu państwowego.
 - W ostatnim kwartale 2017 roku Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego zrealizowała zadanie publiczne powierzone przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego pod nazwą „Edukacja i wzmacnianie kapitału społecznego poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego – wspieranie realizacji nieformalnej edukacji obywatelskiej w ramach Dni Kultury Solidarności – Przywróćmy pamięć o bohaterach Ziemi Brodnickiej – powstańcach wielkopolskich.” W ramach zadania przygotowano i zorganizowano 10 warsztatów dla dzieci i młodzieży z 5 szkół z terenu gminy Brodnica. Podczas 5 spotkań międzypokoleniowych pt. „Genius Loci Ziemi Brodnickiej – budujemy żywy pomnik pamięci” zaprezentowano biogramy powstańców wielkopolskich w formie scenek tematycznych o powstańcach;
 - W 2017 roku Unia Gospodarcza Regionu Śremskiego opracowała i wydała folder pod nazwą „Przywróćmy pamięć o bohaterach Ziemi Brodnickiej – powstańcach wielkopolskich” w nakładzie 1000 egzemplarzy;
 - 9 i 10 grudnia 2017 r. na terenie gminy Brodnica, m.in. w Żabnie, Manieczkach, Brodnicy, Hówcu, Grzybnie, odbyło się 5 spotkań międzypokoleniowych, w których udział wzięło łącznie około 300 osób;
 - W okresie od marca do grudnia 2018 roku przy udziale Unii Gospodarczej Regionu Śremskiego został zrealizowany projekt „Wybicki – REAKTYWACJA IV”, w ramach którego zorganizowano m.in.
 - plenerową imprezę „Dzień Hymnu Polskiego” w Manieczkach, w której udział wzięło około 350 osób,
 - 10 warsztatów edukacyjnych „Śladami gen. J. Wybickiego po regionie śremskim”, w których udział wzięło 149 osób,
 - III edycję wojewódzkiego konkursu wiedzy o gen. J.R. Wybickim i polskich symbolach narodowych, w którym udział wzięło 118 osób,
 - konkurs plastyczny na największą i najbardziej oryginalną flagę Polski, w którym udział wzięło 6 szkół.
- W lipcu 2018 r. rozpoczęto również działania związane z projektem „Historia prawdziwa zrywu powstańczego mieszkańców gminy Brodnica”. Objął on swoim zakresem m.in.
- organizację gminnego konkursu wiedzy o Powstaniu Wielkopolskim, w którym udział wzięło ponad 50 osób
 - przygotowanie do organizacji obchodów upamiętniających 100. rocznicę wybuchu Powstania Wielkopolskiego;
- W IV kwartale 2018 r. Unia Gospodarcza Rejonu Śremskiego zrealizowała projekt pn.: „Edukacja i wzmacnianie kapitału społecznego poprzez rozwój społeczeństwa obywatelskiego – wspieranie realizacji nieformalnej edukacji obywatelskiej w ramach

Dni Kultury Solidarności – (WIELKO) Polskie drogi do niepodległości”, w ramach którego:

- zorganizowano 6 warsztatów edukacyjnych związanych z twórczością A. Grottgera dla 11 osób,
- stworzono spektakl z elementami musicalowymi na 100-lecie odzyskania niepodległości pod nazwą „(WIELKO)Polskie drogi do niepodległości”, który zaprezentowano publiczności w łącznej liczbie ponad 1300 osób, pięciokrotnie w Śremie, Dolsku, Książu Wlkp.
- Uczniowie Zespołu Szkół Politechnicznych im. Powstańców Wielkopolskich w Śremie wraz z Towarzystwem Miłośników Ziemi Śremskiej podejmowali działania w zakresie upamiętnienia grobów powstańców specjalnymi tabliczkami.
- Członkowie Szkolnego Klubu Wolontariatu działającego w Zespole Szkół Technicznych im. Hipolita Cegielskiego w Śremie, w tym młodzież z klas wojskowych, czynnie angażowała się w pomoc przy organizacji imprez historycznych i patriotycznych.

7. Aktywna współpraca z mediami i innymi podmiotami w celu promocji zabytków oraz upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami

Powiat śremski prowadził stałą współpracę z Unią Gospodarczą Regionu Śremskiego w ramach promocji zabytków oraz informacji o działaniach podejmowanych przez stowarzyszenie, w tym projektach z zakresu zachowania dziedzictwa kulturowego.

8. Wspieranie aktywności lokalnej mającej na celu ochronę zabytków, wspieranie działań oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze ochrony zabytków

Powiat śremski wraz z podległymi gminami oraz Unią Gospodarczą Regionu Śremskiego prowadzili stałą działalność na rzecz integracji społeczności lokalnej regionu śremskiego. W okresie sprawozdawczym za rok 2017 i 2018 należy przede wszystkim wymienić inicjatywy podjęte w gminie Brodnica w zakresie działalności Komitetu Społecznego Odbudowy Kaplicy-Rotundy w Manieczkach.

Szkoły prowadzone przez powiat śremski wraz z Towarzystwem Miłośników Ziemi Śremskiej podejmowały wspólne działania ukierunkowane na ochronę zabytków.

IV. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z OPIEKĄ NAD ZABYTKAMI

Działania związane z opieką nad zabytkami określone zostały w Powiatowym Programie Opieki nad Zabytkami Powiatu Śremskiego na lata 2017-2020, który powstał w oparciu o ustawę z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018, poz. 2067, z późn. zm.). Należą do nich m.in.: formułowanie teorii i zasad konserwatorskich, czynności administracyjne, badania zabytków, wykonywanie prac przy zabytkach, bieżące utrzymywanie zabytków i zapobieganie szkodliwym oddziaływaniom, upowszechnianie wiedzy o zabytkach oraz organizowanie i wypełnianie społecznej opieki nad zabytkami. W okresie sprawozdawczym Wielkopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków nie zwrócił się z wnioskiem o ustanowienie społecznych opiekunów zabytków, w związku z tym zadanie to nie mogło zostać zrealizowane.